

Praca rozrzutnikiem obornika

Łańcuszek zabezpieczający osłonę przed obracaniem przez przypięcie do nieruchomej części rozrzutnika.

Podłączenie wału przegubowo-teleskopowego do napędu rozrzutnika.

Zabezpieczenia sworznia zaczepowego przed wypadnięciem po zagregowaniu ciągnika z rozrzutnikiem.

Przejazd z rozrzutnikiem wyposażonym w zastawę skrzyni w pozycji zamkniętej.

Siatka ochronna na przedniej burcie chroni przed twardymi przedmiotami podczas roztrząsania obornika.

SPRAWDŹ WARUNKI PRACY

**JEŻELI
NA JAKIEŚ PYTANIE
ODPOWIESZ „NIE”,
ZASTANÓW SIĘ
I PODEJMIJ
NIEZBĘDNE DZIAŁANIA,
ABY TWOJA PRACA
BYŁA BEZPIECZNA.**

- Czy jesteś ubrany w odzież roboczą i buty z podeszwą antypoślizgową, wkładką antyprzebiciową i podnoskiem?
- Czy znasz instrukcję obsługi rozrzutnika obornika i stosujesz zasady jego bezpiecznej obsługi?
- Czy masz wymagane uprawnienia do kierowania i znasz przepisy ruchu drogowego oraz przepisy transportowe?
- Czy rozrzutnik wyposażony jest w:
 - siatkę ochronną zamontowaną na przedniej burcie?
 - osłony na przekładniach łańcuchowych napędu adaptera?
 - osłonę końcówki WPM, a ciągnik w osłonę WOM?
- Czy wał przegubowo-teleskopowy ma na całej długości osłonę z łańcuszkami zabezpieczającymi ją przed obracaniem?
- Czy rozrzutnik jednoosiowy jest wyposażony w stałą podporę dyszla zaczepowego?

Odzież robocza i ochronna

Do prac przy obsłudze rozrzutnika obornika może przystąpić rolnik ubrany w odzież roboczą dostosowaną do pory roku. Poły bluzy lub koszuli należy zapiąć, a mankiety rękawów nie mogą luźno zwisać. Powinien także założyć:

- pełne buty z podeszwą antypoślizgową, wkładką antyprzebiciową i podnoskiem chroniącym palce stóp,
- czapkę, tak żeby zakryć włosy lub je spiąć,
- przy pewnych pracach rękawice robocze i ochronne.

Bezpieczeństwo eksploatacji rozrzutnika

Przed przystąpieniem do pracy rolnik powinien zapoznać się z instrukcją:

- bezpiecznej eksploatacji rozrzutnika oraz jego konserwacją i regulacją,
- obsługi ciągnika rolniczego,
- dołączoną do wału przegubowo-teleskopowego.
- Obowiązkiem operatora jest także dostosowanie się do oznaczeń takich jak nalepki – napisy ostrzegawcze. Szczególnie niebezpieczne miejsca na rozrzutniku są oznaczone żółtymi znakami z napisami ostrzegawczymi.

Podłączanie maszyny

- Przed rozpoczęciem pracy zawsze należy sprawdzić stan techniczny rozrzutnika, zwłaszcza: układy zaczepowe jezdne maszyny i ciągnika, instalację hamulcową, sygnalizację świetlną i napięcie łańcucha podającego.
- Rozrzutnik należy łączyć tylko z takim ciągnikiem, który spełnia wymagania dotyczące zapotrzebowania mocy i wyposażony jest w odpowiedni zaczep.
- Podczas łączenia nikt nie powinien znajdować się pomiędzy ciągnikiem a rozrzutnikiem.
- Oko dyszla rozrzutnika należy połączyć z zaczepem transportowym ciągnika i zabezpieczyć sworznię zaczepowy zawleczką (jeśli nie jest to zaczep automatyczny).
- Potem należy połączyć instalację elektryczną z instalacją elektryczną ciągnika i zabezpieczyć gniazdo przed wysunięciem.
- Następnie połączyć instalację hydrauliczną mechanizmu przenośnika z końcówką instalacji hydraulicznej ciągnika. Przy tych czynnościach konieczne jest używanie rękawic ochronnych.
- Potem połączyć instalację hamulca roboczego.
- Po zakończeniu agregowania sprawdzić połączenie zaczepu, działanie instalacji elektrycznej, hamulca roboczego oraz układów i napędów, a także złożyć podporę w położenie transportowe.

- Rozrzutnik można uruchomić, gdy wszystkie osłony znajdują się na właściwym miejscu i są kompletne oraz nieuszkodzone.

Odłączanie maszyny

- Przed odłączeniem rozrzutnika od ciągnika trzeba opuścić podporę i zahamować rozrzutnik hamulcem postojowym (należy pamiętać o zabezpieczeniu podpory blokadą, jeśli taka występuje).
- Przed odłączeniem rozrzutnika należy także włożyć kliny pod koła.
- Nie wolno pozostawić rozrzutnika na pochyłościach terenu (stokach) bez zabezpieczenia go przed samoczynnym stoczeniem się.
- Zabrania się podpierania rozrzutnika na prowizorycznych podstawkach.

Załadunek skrzyni ładunkowej rozrzutnika

- W czasie załadunku nie wolno przebywać w skrzyni ładunkowej.
- Załadunek może odbywać się, gdy rozrzutnik jest zagregowany z ciągnikiem i ustawiony na równym i stabilnym podłożu.
- Ładunek należy rozmieszczać równomiernie, w taki sposób, aby nie utrudniał kierowania pojazdem i nie przekraczał dopuszczalnej ładowności.
- Przy załadunku obornika długosłomiastego należy pamiętać, by nie wystawał (zwisiał) on poza boki skrzyni.
- Zabrania się używania przenośnika podłogowego do rozładunku takich materiałów jak: drewno, węgiel, kamienie czy też materiały budowlane.
- Po zdemontowaniu adaptera roztrzaskającego i zamontowaniu tylnej ściany (w przypadku rozrzutnika wyposażonego w taką zastawę), rozrzutnik można przystosować i wykorzystać do transportu płodów rolnych jako przyczepę. Tylne ściana zabezpiecza ładunek przed wysypywaniem się ze skrzyni ładunkowej.

Przejazd transportowy

- Przed rozpoczęciem jazdy należy sprawdzić zdolność hamowania maszyn oraz czy podłączenie jest

właściwe. Należy także pamiętać o wyjęciu klinów spod kół.

- Na tylnej ścianie rozrzutnika należy umieścić trójkątną tablicę wyróżniającą pojazd wolno poruszający się¹.
- W przypadku braku oświetlenia, należy zamontować z tyłu na rozrzutniku przenośną instalację sygnalizacyjno-oświetleniową.
- Jadąc po drodze publicznej, należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i transportowych.
- Zabrania się przekraczać dopuszczalną ładowność oraz prędkość jazdy. Podczas jazdy na nierównym terenie prędkość należy dostosować do panujących warunków.
- Na maszynie nie wolno przewozić ludzi ani zwierząt.
- Rozrzutnik powinien być tak załadowany, aby w trakcie jazdy obornik lub inny materiał nie spadał i nie zanieczyszczał drogi. Rozrzutnik wyposażony w zastawę skrzyni musi poruszać się po drodze publicznej z zastawą w pozycji zamkniętej.
- Przy jeździe z ładunkiem ze wzniesienia należy mieć włączony taki sam bieg, jak przy wjeździe na wzniesienie.
- Kierujący ciągnikiem rolniczym jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo, żeby ułatwić wyprzedzenie innym pojazdom².

Praca z wałem przegubowo-teleskopowym

- Rozrzutnik może być podłączony do ciągnika tylko przy użyciu właściwie dobranego wału przegubowo-teleskopowego wyposażonego w osłony zabezpieczone za pomocą łańcuszków przed obracaniem się.
- Wał przegubowo-teleskopowy można dołączać i odłączać tylko:
 - przy wyłączonym WOM i wyłączonym silniku ciągnika oraz wyjętym ze stacyjki kluczyku,
 - zaciągniętym hamulcem postojowym.
- Przed uruchomieniem ciągnika z podłączonym rozrzutnikiem należy sprawdzić, czy napęd WOM w ciągniku jest wyłączony.

Praca maszyną

- Z uwagi na zagrożenie, jakie mogą powodować kamienie lub inne twarde przedmioty w czasie roz-

trząsania obornika lub innych materiałów sypkich, trzeba bezwzględnie stosować siatkę ochronną zamontowaną na przedniej burcie.

- Przed włączeniem napędu przenośnika podłogowego należy włączyć bębny rozrzucające.
- Nie wolno uruchamiać adaptera rozrzucającego, jeżeli w strefie jego działania przebywają osoby postronne.
- Zabronione jest przebywanie osób w strefie rozrzuconego materiału. Należy zachować bezpieczną odległość od tylnej części pracującego rozrzutnika.
- Szczególną ostrożność trzeba zachować, kiedy w pobliżu znajdują się osoby postronne lub zwierzęta oraz podczas pracy maszyną w pobliżu dróg i innych pojazdów.
- Należy sprawdzać stan techniczny elementów mocujących łopatki adaptera.
- Na zakrętach należy wyłączyć przenośnik podłogowy oraz bębny rozrzucające.
- W czasie pracy materiał w skrzyni ładunkowej przemieszcza się do tylnej części, co powoduje zmniejszenie nacisku na zaczep ciągnika i zmniejszenie przyczepności kół tylnej osi ciągnika. Może to zmniejszyć uciąg szczególnie w terenie pagórkowatym i/lub przy wilgotnym podłożu.
- Etap końcowy rozładunku (rozrzucań) obornika powinno się wykonywać podczas jazdy na terenie płaskim lub podczas zjazdu z pochyłości.

Czyszczenie i konserwacja oraz naprawy

- Usuwanie pozostałości obornika, czyszczenie, mycie oraz naprawy – może być wykonywane jedynie przy wyłączonym napędzie rozrzutnika, unieruchomionym silniku ciągnika i wyjętym ze stacyjki kluczyku.
- Przed wejściem do skrzyni ładunkowej należy zabezpieczyć ciągnik przed uruchomieniem go przez osoby niepowołane, odłączyć wał przegubowo-teleskopowy oraz przewody instalacji hydraulicznej od ciągnika.
- Do wchodzenia na rozrzutnik należy używać drabin spełniających wymagania bezpieczeństwa.
- Niedopuszczalne jest czyszczenie wnętrza skrzyni w czasie ruchu przenośnika podłogowego.

- Nie wolno podierać podniesionego rozrzutnika przy użyciu kruchych elementów.
- Demontaż koła może się odbywać tylko przy niezaladowanej maszynie.

Uwagi szczególne

- Dobrą praktyką jest, żeby rolnik:
 - pamiętał o apteczce pierwszej pomocy, która powinna znajdować się w ciągniku. W razie wypadku pozwoli to na szybkie opatrzenie rany bez potrzeby zjeżdżania z pola do gospodarstwa;
 - miał przy sobie telefon komórkowy, który pozwoli na szybkie wezwanie pomocy w razie nagłej potrzeby.
- Przy pracach związanych z obsługą rozrzutnika, a szczególnie przy pracach demontażowych należy zachować szczególną ostrożność, aby nie doszło do zranienia. W przypadku skaleczenia rany należy niezwłocznie zdezynfekować. Zanieczyszczenie rany obornikiem może spowodować zakażenie laseczką tężca. By tego uniknąć, należy zgłosić się do lekarza.

Nie wolno!

- **Uruchamiać maszyny dzieciom, osobom nietrzeźwym lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.**
- **Montować wałów przegubowo-teleskopowych podczas użytkowania rozrzutnika przy zdjętym adapterze.**
- **Uruchamiać adaptera rozrztu, jeżeli w strefie jego działania przebywają osoby postronne.**
- **Użytkować maszyny niezgodnie z jej przeznaczeniem.**
- **Wchodzić na rozrzutnik w czasie jego pracy i kiedy włączony jest silnik ciągnika.**

¹ § 52 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2013, poz. 951);

² art. 24 ust. 6 ustawy prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012, poz. 1137).